

HET THEATER VOLGENS RENÉ POLLESCH

'Geld is het allerbelangrijkste'

Jeroen Versteete

Momenteel werkt hij aan een 'nazikomedie', de man die het Duitse repertoiretheater luidkeels wakker schreeuwde met succesvolle schandaalstukken als Stadt als Beute, Telefavela en 24 Stunden sind kein Tag. In het Prater, het kleine plateau van de Berlijnse Volksbühne waarvan hij artistiek leider is, geeft René Pollesch blijk van een enorme productiviteit die resulteert in meerdere voorstellingen per jaar. Na passages in het Kaaitheater (Pablo in der Plusfiliale) en op het KunstenFESTIVALdesArts (Hallo Hotel...!) is Pollesch sinds vorig seizoen ook in België geen vreemde naam meer. Zijn steeds terugkerende thema's: de diep-menselijke mechanismen van de kapitalistische samenleving, de apocalyptische dimensie van het neoliberalisme, het innerlijke gevecht tussen seksuele en politieke drijfveren die dagelijkse gedragingen bepalen.

Tot vijf jaar geleden kon René Pollesch alleen maar dromen van de bijval die hij vandaag in Duitsland en elders in Europa geniet. Hij liet van zich horen in het Zwitserse Luzerner Theater en Schauspielhaus Hamburg, waar hij de Dramatikerpreis van Mülheim won. In 2001 haalde Volksbühne-intendant Frank Castorf hem binnen en gaf hij hem alle autonomie en een ensemble vol topacteurs en -actrices. Een jaar en een trilogie later riep het vooraanstaande Duitse theaterblad *Theater Heute* Pollesch uit tot auteur van het jaar.

RENÉ POLLESCH: 'Omdat ik nu succes heb en geld verdien, vinden sommigen dat de verwijten die ik de kapitalistische samenleving aanwrijf, niet meer oprecht kunnen zijn. Dat is onzin. Mijn levensomstandigheden zijn nu inderdaad veel beter dan enkele jaren geleden, toen ik geen cent verdiende en werd onderhouden door een vriend. Als artiest leef je nu eenmaal met ups en downs. Daar gaat het niet om. Ik ben nog altijd even nijdig. Niet omdat ik toen arm was of geen succes had, maar omdat ik nu vanuit eenzelfde subjectiviteit tegen de maatschappij aankijk.'

Pollesch' fascinatie voor maatschappelijke tendensen draait voor een groot deel rond machtsstructuren, en de manier waarop hiërarchie en traditie in menselijke gedragspatronen zijn ingebakken. De logica van onze omgangsvormen perverteert hij, in *Hallo Hotel...!* bijvoorbeeld door de gesjeesde filmster (Charlotte Rampling, heerlijk geparodieerd door Sophie Rois, zelf een beroemdheid in Duitsland) te pletter te richten op onwillig hotelpersoneel. Liefdesrelaties schildert hij af als extreme machtsverhoudingen, zoals die in concentratiekampen tussen gevangenen en kampbewakers. Net zozeer speelt hij een dubbelzinnig spel met zijn publiek, dat hij afwisselend aanklampt met herkenbare motiefjes uit televisieseries en populaire films, en dan weer verwart met theoretisch-filosofische dialogen die in ijlt tempo worden uitgekraamd door zijn acteurs.